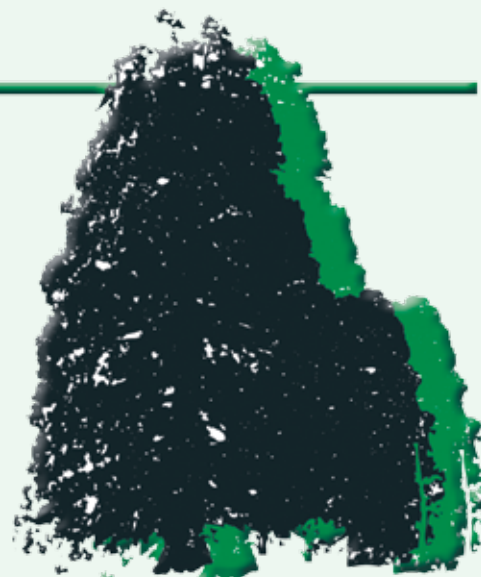

ŠUM SEKVOJ

MAJ, veliki traven / 2017

GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI BIRČNA VAS

Ob prazniku KS Birčna vas vabimo na

12. tradicionalni pohod

po vaseh KS pod geslom

RAZGIBAJMO in SPOZNAJMO SE!

Kdaj: v soboto, 27. maja 2017

Začetek: ob 13. uri na Ruperč Vrh

Kam: Ruperč Vrh – Rakovnik– Lakovnice - Padež

Cilj: lovska koč Padež

Pot je dolga približno 8 km in je primerna za vse, ki si želite lepega sprehoda in druženja.

Na cilju nas bo čakala malica in nadaljevali bomo prijetno druženje.

Vabimo vas, da se udeležite pohoda, ali pa pridete v Padež kako drugače.

Svet KS Birčna vas

**Želimo vam mirno in lepo
poletje.**

Uredništvo

Kaj smo delali v letu 2016

Leto se je obrnilo in že je čas, da se ozremo na prehojeno pot v letu 2016. Stopamo z majhnimi koraki in se trudimo, da bi jih bilo čim več, saj počasi se tudi daleč pride. Vedno tudi vsi koraki niso v pravo smer, a če ne poizkusiš, ne veš, kako naprej. Trudimo se upoštevati pobude krajanov, za katere želimo, da bi jih bilo še več, saj smo skupaj močnejši.

V letu 2016 smo se člani sveta KS sestali na štirih rednih sejah, eni izredni seji na sedežu MO Novo mesto. Komunikacija in obveščanje o dogodkih med člani sveta KS je potekala preko elektronske pošte in telefona, nujne zadeve so se reševale sproti. Obveščanje krajanov o dogodkih je potekalo preko Pošte Slovenija, s tem je poskrbljeno, da so obveščena vsa gospodinjstva v KS.

Še vedno nas spremlja problematika glede izgradnje kanalizacijskega omrežja. Na pobudo civilne iniciative smo dne 13. 7. 2016 v svojo sredino povabili predstavnike investitorja MO Novo mesto. Srečanja so se udeležili krajan Birčne vasi in Stranske vasi ter župan Gregor Macedoni s sodelavci. Sestanek je bil izveden v skladu z realnostjo, vsi pristojni pa so obljubili stalno spremljanje stanja. V primeru, da bo to potrebno, bodo ustrezno ukrepali.

Za pomoč pri izvajanju del glede izboljšanja cestne infrastrukture smo ustanovili **odbor za ceste**, s katerim dobro sodelujemo. Pri delovanju Sveta KS smo ugotovili, da zahodni del naše KS tudi zaradi novega načina volitev nima zastopnika v Svetu KS. Zdelo se nam je potrebno to popraviti, zato smo ustanovili **odbor zahodnega dela KS**, in sicer predvsem zaradi sodelovanja s krajan s tega dela KS. To se je izkazalo za dobro rešitev, saj se je sodelovanje izboljšalo.

V sodelovanju z Varnostnim sosvetom KS v letu 2016 sta bili organizirani srečanja s krajan v Stranski vasi in v Malem Podljubnu.

UREJANJE PROSTORA

S sodelovanjem MO NM in policijske postaje Novo mesto je bilo s prometno signalizacijo urejeno **križišče nad tunelom v**

Stranski vasi, postavljeno **ogledalo na priključku na cesto v Pogance** iz Stranske vasi ter postavljena **nadstreška avtobusnega postajališča v Stranski vasi in Velikem Podljubnu**.

Na cesti v Birčni vasi, pri železniški postaji, je bil nekaj časa postavljen **indikator hitrosti**. Izkazalo se je, da je to pripomoglo k zmanjšanju hitrosti vozil v času meritev hitrosti. Še vedno ugotavljamo, da se nekateri vozniki ne zavedajo nevarnosti, ki jih povzroča prevelika hitrost.

Komunala Novo mesto je opravila manjša vzdrževalna dela pri mrliški vežici v Stranski vasi, obljubljena pa je tudi sanacija odvodnjavanja samega objekta.

Z dogovorom s Komunalo Novo mesto sta urejena **ekološka**

otoka na Petanah in Vrhu pri Ljubnu.

MO Novo mesto je obnovila **del ceste Jama–Rakovnik**, kar je bilo nujno potrebno. Prav tako je bil urejen **del ceste v zaselku Kremenjak** s sodelovanjem tamkajšnjih stanovalcev.

Tu je bilo potrebno predhodno urediti lastniška razmerja, kajti

sama odmera ceste je bila izvedena že v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, ostalo pa je ostalo neurejeno.

V lanskem letu smo se uspešno prijavi na razpis MO Novo mesto za **rekonstrukcijo dela ceste proti Petanam** – pred zaselkom Ušivec, ki je bila uničena. Izvedba del je bila polovično financirana s strani MO, polovično pa iz sredstev samoprispevka.

V Malem Podljubnu je bila v preteklem letu izvedena ureditev dela lokalne ceste, **odvodnjavanje meteornih vod z lokalne ceste na Vrh pri Ljubnu** ter utrditve dela lokalne poti z nasutjem peska.

S predstavnikom MO sta bila opravljena ogled in dogovor za ureditev lokalne ceste h Hočevarju, v vasi Jama.

Nekatera dela, ki smo jih predvideli za reševanje v letu 2016, so tesno povezana s sodelovanjem pristojnih služb. To velja še posebej za **ureditev ekološkega otoka na železniški postaji** v Birčni vasi in ureditev **avtobusnega postajališča v Birčni vasi**. Potrebna je priprava dokumentov, ki pospešeno poteka v letu 2017, postopek

s Komunalo Novo mesto.

Za celotno KS je Komunala nastavila dodatne smetnjake s podstavki.

Sodelovali smo na 2. olimpijadi KS v Stopičah.

Za leto 2017 načrtujemo kar nekaj projektov.

Med prednostnimi velja **postavitev avtobusnega postajališča v Birčni vasi ter ureditev ekološkega otoka in obračališča na železniški postaji Birčna vas**. Ob ponovnem pregledu projektov rekonstrukcije ceste skozi Birčno vas, **ki ne veljajo več**, pregledu današnje situacije in potreb v prostoru je bilo ugotovljeno, da je potrebna ponovna priprava projektov in izvedba del po fazah v sodelovanju s službami MO NM, Direkcijo RS za infrastrukturo – Sektor za upravljanje cest, odborom za ceste. V prvi fazi bodo pripravljene projekti za ureditev avtobusnega postajališča v centru Birčne vasi in rekonstrukcija od železniškega podvoza do šole.

Poleg tega načrtujemo tudi **ureditev skupnih površin v centru Birčne vasi** za druženje in povezavo krajanov, preplastitev dela ceste v Stranski vasi nad tunelom, **asfaltiranje dela ceste v Malem Podljubnu** ter **preplastitev dela lokalne ceste na Ruperč Vrh** pri gradu.

Podana je bila tudi pobuda za obnovo lesenih brvi preko potoka Vejar v Stranski vasi in pri Rajnovščah.

Dogovorili smo se, da bomo tudi letos podprli vsa aktivna društva v obliki plačila računov za potrebe delovanja, to je v skladu s pravili.

Naše področje delovanja pa seveda ostaja tudi sodelovanje pri izdaji časopisa Šum sekvoj, **organiziranje** tradicionalne prireditve ob dnevu žena in materinskem dnevu, **čistilna akcija v aprilu 2017** ter **sodelovanje pri prireditvi** obdaritve otrok za Dedka Mraza.

V maju 2017 nas čaka tradicionalni pohod po poteh KS.

Letos je predvidena 3. olimpijada KS, predvideno na Dolžu, in sicer 13. maja.

Naj to poročilo zaključim z mislijo, da bomo s pozitivno naravnostjo, sodelovanjem in aktivnim pristopom lahko dosegli več za naše okolje.

Hvala vsem, ki sodelujete pri uresničevanju načrtov za dobro vseh krajanov.

Majda Meštrić, april 2017

vodijo pristojne službe na MO NM.

Poleg urejanja prostora smo sodelovali tudi pri urejanju romske problematike s pristojnimi službami na Mestni občini Novo mesto, Policijsko postajo Novo mesto ter Varnostnim sosvetom. Prav tako je potekalo uspešno sodelovanje **z aktivnimi društvi in organizacijami v KS**.

Ne smemo pa pozabiti tudi sodelovanja in financiranja časopisa Šum sekvoj.

Že tradicionalno smo organizirali srečanje krajanov ob krajevnem prazniku s **pohodom po krajevni skupnosti** z zaključkom v Padežu, **prireditve** ob dnevu žena in materinskem dnevu.

Sodelovali smo pri komemoraciji ob dnevu mrtvih na Ruperč Vrh ter pri **prireditvi** obdaritve otrok za Dedka Mraza.

Moramo poudariti tudi zelo dobro sodelovanje s podružnično šolo v Birčni vasi kar zadeva prireditve, čistilne akcije in ostalo.

V aprilu 2016 je potekala vsakoletna čistilna akcija ob sodelovanju

**Dopisujte v
glasilo Šum
sekvoj**

Člani sveta KS
Vinko Pirc, Urška Hrovatič, Darja Marjanovič,
Majda Meštrić, Marjan Ilar, Silva Šušteršič in
Mirko Ravbar.

Ena lastovka še ne prinese pomladi ...

V naši sredini živijo tudi Romi. Vsi vemo, da prihaja tudi do raznih konfliktnih situacij, zato se trudimo, da bi sobivanje postalo znosnejše in bi se tudi Romi z delom vključili v naše okolje.

Marca letos smo iz Centra za socialno delo Novo mesto dobili prošnjo, da bi Tiborja, ki živi v romskem naselju na Ruperč Vrh, vključili v družbeno koristno delo, ki ga mora opraviti po nalogu sodišča.

Odločili smo se, da ponudimo roko in mu zagotovimo, da opravi predpisano število ur dela.

Verjetno ste opazili, da je ob cesti manj smeti, kar je tudi del njegovega dela, sodeloval pa je

tudi pri letošnji čistilni akciji ... S sodelovanjem Podružnične šole Birčna vas je urejal okolico šole ...

Videli smo, da je bil tudi Tibor zadovoljen, da je bil koristen v svoji okolici in so bili vidni rezultati koristnega dela.

Res ena lastovka še ne prinese pomladi, je pa to začetek jate ptic in tudi mozaik sestavljajo posamezni kamenčki ...

Zapisala: Majda Meštrič

Očistimo sosesko – akcija ljubiteljev čistega okolja

Tudi letos je na poziv MO Novo mesto in Komunale Novo mesto stekla spomladanska akcija odstranjevanja tujkov v naravnem okolju pod imenom OČISTIMO SOSESKO. V akcijo smo se vključili tudi krajanji prostovoljci Krajevne skupnosti Birčna vas.

V krajevni skupnosti Birčna vas je Svet KS prevzel pobudo ter krajevna društva in krajanje s plakati obvestil o akciji. Obveščali so tudi mediji. Mnogi naši krajanji imajo dolgoletno navado, da se čiščenje v hiši in posesti opravi še pred cvetno nedeljo. A ostale so navlake in odvrženi predmeti ob javnih cestah in železnici. Čistilna akcija naj bi zajela predvsem ta območja.

Določeni prostovoljci za vodje ekip po vaseh so pravočasno prejeli rokavice, vreče za smeti

in potrebna navodila. Na dogovorjena mesta po vaseh so v soboto, 8. aprila 2017, ob dogovorjenem času prišli krajanji prostovoljci, ki so se podali po skupinah na več smeri in v dveh do treh urah pobrali stvari, ki v naše okolje ne sodijo.

Letos je na akciji sodelovalo več prostovoljcev in prostovoljk kot lani, po oceni pa smo zbrali manj smeti kot pred leti. Očitno je v porastu okoljska zavest, manj je bilo navoženih odpadkov v naravo in tudi manj

odvrženih reči ob cestah in železnici. Še vedno prevladuje prazna embalaža pijač in cigaret. Tudi v območju komunalnih zbiralnikov (ekološki otoki) je bilo opaziti manj onesnaženosti.

Na osrednjem zbirnem mestu komunalnih odpadkov pri železniški postaji Birčna je bil vzpostavljen nov red in razvrstitev zbiralnikov.

Na več mestih smo opazili ostanke razbitin avtomobilov,

te točke lahko označimo kot črne točke v prometu. Te točke so zlasti nezavarovan železniški prehod Birčna vas–Uršna sela, podvoz pod progo v Birčni vasi ter več slabo preglednih ovinkov na cestah v KS. O tej ugotovitvi bo tekla beseda na svetu KS in pristojnih za varnost prometa.

Hvala vsem udeleženiim prostovoljcem in prostovoljkam te čistilne akcije ter vsem krajanom, ki skrbite za urejenost okolja na svoji posesti in v svoji vasi. Tudi letos pričakujemo, da bo cvetje krasilo vaše hiše in vrtove.

Besedilo in fotografije:
Bogdan Mali

PGD STRANSKA VAS

Delo PGD Stranska vas v letu 2016

V tem letu nismo bili preveč aktivni pri zunanjih in notranjih delih pri gasilskem domu, smo pa dokončali dela pri igralih za otroke in v poletnih mesecih varovali dve kolesarski dirki.

Več dela je bilo v operativi, saj smo imeli tri intervencije. Ena je bila težja, gorel je namreč pomožni objekt. Dva gasilca sta opravila tečaj specialnosti ter se udeležila

dveh vaj v Podljubnu in v vojašnici Poganci.

Udeležili smo se pokalnega tekmovanja dolenske regije v SSV s tremi ekipami, z ekipo pionirjev in pionirk pa občinskega pionirskega tekmovanja. Še pred tem pa je naša mladina nastopila na kvizu mladih ter v tekmovanju v orientaciji, s

tremi članskimi ekipami so se udeležili tudi občinskega tekmovanja. Vsi rezultati so bili zelo dobri, tako da bomo nadaljevali s tem, kar znamo.

Za sladico pa so se naše članice B udeležile državnega tekmovanja v Kopru.

Dejan Rkman

80 let delovanja PGD Lakovnice

Nov mejnik vztrajnosti v prostovoljnem delu

Gasilstvo na Lakovnicah povezuje dobre in srčne ljudi, ki so skozi zgodovino dokazovali svojo pripadnost ideji gasilstva in s tem nesebični pomoči sokrajanom.

Letos mineva 80 let delovanja prostovoljnega gasilskega društva Lakovnice. Visoka obletnica je mejnik, ki zaokrožuje obdobje in delo več generacij, na katerega smo izredno ponosni.

Najpomembnejši mejnik v zgodovini PGD Lakovnice je prav gotovo leto 1937, ko je bila na pobudo skupine krajanov ustanovljena Gasilska četa Lakovnice, ki je predhodnica sedanjega prostovoljnega gasilskega društva. Naslednje leto so s pomočjo sosednjih vasi in dobrodelnih ustanov nabavili nekaj osnovne opreme, ki pa je bila nato uničena v požaru med vojno. Padlo je tudi veliko članov, tako da je bila četa po vojni zelo okrnjena. Kljub izgubam krajanje niso obupali in so začeli novo obdobje v zgodovini. Meseca marca 1958 je bil ustanovni občni zbor Gasilskega društva Lakovnice, na katerem so izvolili upravni in nadzorni odbor. Že takratne vodstvo je velik pomen pripisovalo usposobljenosti svojih članov. Tako je v letu 1959 imelo že kar dvanajst članov opravljen izpit za izprašanega gasilca. Leta

1963 so člani oddali vlogo za pridobitev gradbenega dovoljenja za izgradnjo gasilskega doma na Lakovnicah, ki so ga leta 1965 uspešno postavili pod streho in ga z odprtjem

1966 uspešno predali svojemu namenu. Leta 1974 je društvo kupilo prvi gasilski avto IMV 1600 ter zemljišče za gasilskim domom. V letu 1977 je bila nabavljena motorna brizgalna Rosenbauer VW75, leto kasneje pa društvo sprejme sklep o pričetku gradnje novega gasilskega doma. Po začetnih finančnih in organizacijskih težavah je gradnja aktivnejše stekla v letu 1991. Dve leti kasneje je gasilski dom dobil svojo streho, orodjarna pa je svojemu začela služiti v letu

1997. Leta 2010 smo nabavili novo gasilsko vozilo GV-1, Renault Master, ki uspešno služi svojemu namenu. Opremljanje gasilskega doma pa počasi, a vztrajno dokončujemo.

Danes naša organizacija šteje 120 vpisanih članov, 20 operativno opremljenih članov pa je vsak trenutek pripravljen pomagati sokrajanom v različnih nastalih situacijah. Udeležujemo se vseh tekmovanj, ki so organizirana v okviru Gasilske zveze Novo mesto, ter znova in

Ustanovni občni zbor, 30. 3. 1958

Gasilske vaje

Izdelava fasade gasilskega doma

znova presenečamo z uspehi in pokali. Še danes so predvsem v tekmovalnih krogih Lakovnice in naši gasilci poznani predvsem po zaslugi nepremagljive tekmovalne desetine, ki je bila v 80-letih strah in trepet za vsa društva v okviru GZ Novo mesto. Ta desetina je namreč v letih od 1980 pa do 1985 zmagovala na gasilskem avtorallyju, ki ga tradicionalno organizira GZ Novo mesto. Aktualna članska desetina PGD Lakovnice pa je lani četrtič zapored zmagala na avtorallyju GZ Novo mesto, kar pomeni jubilejno 10. zmago na tem tradicionalnem tekmovanju za ekipe članov A PGD Lakovnice. Tudi naše članice A so lani zapisale četrto zmago na avtorallyju, od tega tretjo zaporedoma, in s tem osvojile

prehodni pokal v trajno last. Lani so se kar tri ekipe udeležile državnega tekmovanja v Kopru. Na člansko tekmovanje sta se uvrstili ekipi članov in članic A, na mladinsko pa ekipa mladincev. Mladinci so izmed vseh najboljših ekip Slovenije osvojili 20. mesto, člani A 18. mesto, članice A pa 23. mesto izmed 52 najboljših ekip. Za naše tekmovalce in navijače smo za oba dogodka organizirali avtobusni prevoz, ob tem se za pomoč zahvaljujemo KS Birčna vas. Organizirali smo 4. tekmovanje za pokal PGD Lakovnice, ki je potekalo v sklopu tekmovanja sektorja Stopiče v kategoriji članov in članic. Udeležilo se ga je 17 ekip, od tega 13 ekip članov in 4 ekipe članic, v obeh kategorijah so slavili tekmovalci

4. tekmovanje za pokal PGD Lakovnice 2016

in tekmovalke PGD Lakovnice.

V preteklem letu smo uspeli uresničiti nekaj zadanih ciljev, ki se tičejo urejanja gasilskega doma. Po notranjem stopnišču je bila položena keramika, izdelana je bila igraja na stopnišču, zamenjana črpalka na centralni peči, prebeljena pa je bila tudi dvorana gasilskega doma. Operativni del pa je na srečo za PGD Lakovnice minil mirno, saj na našem požarnem območju nismo imeli potreb po interveniranju. V preteklem letu je pet naših članov opravilo tečaj za gasilca, v sklopu meseca požarne varnosti se je 6 naših gasilcev udeležilo praktične vaje sektorja v Podgradu, na vaji OGP v vojašnici Poganci pa je sodelovalo 5 naših operativcev.

Ob pogledu na seštevek osmih desetletij se vedno znova dokazuje dejstvo, da lahko le z veliko dobre volje in s skupnimi močmi naredimo veliko in izpolnimo zadane cilje. Zahvala gre vsem, ki skrbite, da delo v društvu ne zastane, predvsem pa vsem operativnim članom, ki so ob vsakem času pripravljeni

posredovati in pomagati pomoči potrebnim. Vsem bivšim članom, predvsem pa kasnejšim predsednikom in poveljnikom, gre zahvala, da so s svojo vztrajnostjo in trdim delom pripomogli k stalnemu napredku in razvoju društva ter postavili temelje uspešnega delovanja, tako v smislu nabave opreme kot tudi v smislu pridobivanja novih članov in izobraževanju le-teh.

Pomemben dogodek praznovanja visoke obletnice letos simbolično obeležujemo na proslavi ob razvitju novega gasilskega praporja, ki bo tudi v prihodnje v ponos gasilcem ter krajanom in ga bomo z veseljem pokazali na gasilskih slovesnostih in prireditvah. Proslava 80. obletnice delovanja PGD Lakovnice bo 19. 8. 2017 z veliko vrtno veselico z ansamblom Mladi Dolenjci. Prisrčno vabimo vse krajanke in krajanke, da se je udeležite in se poveselate z nami.

Z gasilskim pozdravom Na pomoč!

Tanja Primc
tajnica PGD Lakovnice

Državno tekmovanje Koper 2016

V lanskem letu smo bili zelo aktivni

Člani PGD Mali Podljuben smo leto 2017 pričeli z zborom mladih članov in z občnim zborom članov. Po vseh zborih smo začeli s pripravami na gasilska tekmovanja.

V letu 2016 so se desetine in ostale ekipe udeležile tekmovanj na nivoju GZ, sektorja Stopiče ter društvenih tekmovanj.

Pohvalimo se lahko z naslednjim rezultati:

- Mladinke **Lara Strniša, Mojca Muhič** in **Nastja Škufca** so letos na državnem tekmovanju v kvizu dosegle **1. mesto** in postale **državne prvakine** v tekmovanju v kvizu.
- Na občinskem pionirsko-mladinskem tekmovanju 2016 sta se tekmovanja udeležili dve ekipi, in sicer ekipa pionirjev in ekipa mladincev. Oboji so dosegli 19. mesto.
- Na skupnem orientacijskem

tekmovanju Gasilske zveze Novo mesto in Šentjerneje iz **našega** društva nastopilo **5 trojk**, ki so dosegle odlične rezultate. **Starejše mladinke** so **zmagale** in svoj uspeh ponovile na **regijskem teku** pri Polhovici. **Mladinci** so osvojili **8. in 14. mesto**, **pionirji** so osvojili **11. mesto**, **mlajša trojka mladink** pa je osvojila **6. mesto**.

- 4. junija 2016 smo **organizirali tekmovanje za pokal PGD Mali Podljuben** v kategoriji članov in članic. Tekmovanja se je udeležilo veliko število ekip članov in članic.
- Na tradicionalnem gasilskem avto-relyju je ekipa **članov B**

osvojila **2. mesto**.

- Na regijskem tekmovanju dolenjske regije je ekipa **članov B** osvojila **3. mesto**, s čimer so se uvrstili na **državno tekmovanje** v Kopru in dosegli lepe rezultate.
- Ekipa članov **B** se je udeležila tekmovanj na območju Dolenjske in Bele krajine ter dosegla odlične rezultate.
- Skozi celo leto so potekala tekmovanja v Fire Combatu na nivoju GZS po vsej državi, katerih sta se pridno udeleževala dva naša člana.

Ker se gasilci radi družimo in med seboj pomagamo, smo se udeleževali vseh srečanj na območju Gasilske zveze Novo mesto. **Veterani** so se udeležili tudi srečanj v Brusnicah, kjer je potekalo tekmovanje v raznih veščinah, na katerem so se odlično uvrstili.

V mesecu oktobru smo se udeležili vaje OGP Novo mesto v vojašnici na Pogancih ter sektorske vaje v Podgradu.

Na področju preventivne dejavnosti smo opravili **pregled gospodinjstvih in društvenih gasilnih aparatov**.

V letu 2016 smo imeli **eno** manjšo intervencijo na našem območju, kjer je bil manjši požar komunalnih odpadkov.

Med letom so se člani udeležili tudi raznih usposabljanj s področja gasilstva in jih uspešno opravili.

V poletnih mesecih smo s pomočjo naših članov razširili **nadstrešek** pri našem gasilskem domu. Lansko leto smo nabavil nekaj dodatne gasilske opreme ter dodatne mize in klopi. Največji uspeh in napredek za celotno našo in ostalo okolico je bil, da smo se proti koncu lanskega leta uspeli dogovoriti za postavitev **antene za mobilni signal**, s čimer smo v začetku letošnjega leta dobili boljši mobilni signal.

9. aprila letos smo v našem društvu uspešno izpeljali **dan odprtih vrat**, kjer smo prikazali reševanje ponesrečenca v prometni nesreči.

V letošnjem letu bomo skušali **obnoviti fasado in posodobiti garažo**, kar nam predstavlja veliko finančno **težavo**. Pri **priobnavljanju finančnih sredstev** se bomo obrnili tudi na vas, **spoštovani krajanji**, ki nas do sedaj še nikoli niste pustili na cedilu. **Brez vaše pomoči ne bi bilo gasilskega doma in društva**, v katerem je vedno več **članic in članov ter vaših otrok** – pionirjev in mladincev, ki se udeležujejo gasilskih tekmovanj, se družijo in tako spoznavajo gasilstvo.

Naj leto 2017 mine varno in brez požarov!

Na pomoč!

Marko Staniša,
predsednik PGD Mali Podljuben

Dan odprtih vrat

Orientacijski pohod Mali Podljuben

ZDRUŽENJE BORCEV ZA VREDNOTE NOB NOVO MESTO, Krajevna organizacija Birčna vas

Še vedno smo tu

Kaj je naš ponos? Lani sem v uvodniku pisal o 75-letnici ustanovnega sestanka Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Če se ne bi uprli, bi ostali ozemeljsko razkosani, podjarmljeni, izkoriščeni in nacionalno odrinjeni. Morala se je prebuditi nacionalna zavest v Cankarjevem »narodu hlapcev«. To vlogo buditelja je sprejela OF, vseslovensko gibanje za osvoboditev in združitev vseh Slovencev na slovenskem ozemlju ter povezanosti slovanskih narodov.

Letos aprila smo šli na Nanos. Tam so Primorci pripravili spominsko slovesnost ob 75. obletnici prvega spopada primorskih partizanov z italijansko vojsko. Udeleženci smo bili poučeni o mnogih podrobnostih enodnevnih bitke petdeseterice partizanov s tisočimi italijanskimi vojaki. Slovesnost je bila veličastna – ob številnih praporih veteranskih in domoljubnih organizacij, veliko izvajalcih programa in množici poslušalcev ter v krasnem vremenu. Začeli so stoje s slovensko himno in končali stoje s svojo »Vstala Primorska«. Peli so skoraj vsi prisotni.

Bolj kot sama prireditev me je navdušil ponos ljudi: Primorcev, Vipavcev, Kraševcev ... Ti rodoljubi si zaslužijo veliko začetnico in globoko spoštovanje. Kaj vse je ta prostor doživel v svoji zgodovini, koliko različnih vojsk je plenilo in prešlo to ozemlje. Navajeni burje, tiste naravne in tiste človeške, so se utrdili in postali odporni. Najhuje je bilo v prejšnjem stoletju, razseljeni in zdesetkani so dočakali fašizem za Rapalsko mejo, postali so drugorazredni državljani kraljevine Italije, zaničevani, brez narodovih pravic. Okupacija pri njih je trajala od leta 1918 do leta 1945. Toda Primorci so v takih okoliščinah vedno vstali. Bili so Tolminski puntarji, Tigrovci, partizani, osvoboditelji. Za svoj košček prostora od morja, obale, dolin, Krasa in Nanosa so se borili. In med njimi so rasli heroji, narodni junaki, kot je na primer Janko Premrl Vojko. Tamkajšnji ljudje so ga vzeli za svojega junaka in ga še danes spoštujejo, vojašnica v Vipavi še vedno nosi njegovo ime. Oni imajo svoj ponos in radi svoj Nanos.

Nekaj takega čutim tudi ob obiskih italijanskih rodoljubov, ki se vsako leto podajo na pot spominov partizanske brigade Fontanot po Sloveniji. Veliko grobišč obiščejo, kjer so pokopani padli borci omenjene brigade. Pridejo tudi k nam na Ruperč Vrh in samo enemu padlemu borcu, Brunu Grgoletu, položijo venček. Spoštljivo do padlih prednikov.

Pa mi, Dolenjci, Podgorci? Ali mi nimamo svoje, spoštovanja vredne zgodovine? Imamo jo, imamo svoj ponos in tudi svoje ju-

nake. Imamo Uskoke, ki so Dolenjsko branili pred turškimi vpadi, imamo »Grad gori, grof beži« (Mehovo) in prednike puntarje, imamo Dolenjske Toplice z bolnico za ranjence v 1. vojni, danes zdravilišče, imamo Kočevski (Partizanski) rog z Bazo 20 in na stotine spominskih obeležij, kjer so padale nedolžne žrtve. Imamo Jelenov žleb pa tudi Javorovico. Vojaška zmaga enot 15. divizije je študijski primer učinkovitega vodenja enot v boju pri srečanju s sovražnikom, tragedija na Javorovici pa ravno tako študijski primer opuščanja bojnega zavarovanja enote na počitku.

Naj v spominu ostane tudi to, da so partizanske enote na tej strani Gorjancev varovale in preprečevale vpade na svobodno ozemlje v Beli krajini in v Kočevski Rog v letih 1943 do 1945, kjer se je rojevala slovenska oblast. Te enote so oskrbovali prebivalci podgorjanskih vasi. Mnogo fantov in deklet z našega konca je šlo v partizane, enote so naraščale in prešle na druga območja, tako kot na primer 14. divizija na Štajersko v zimi leta 1944.

Imamo tudi upornike, junake in žrtve. Puntar Matija Gubec je imel vpliv tudi na naše prednike, boj Milana Majcna v brezizhodnih okoliščinah je bil junaški, za zgled ga je dal poveljnik italijanske enote svojim vojakom po bitki. Tudi dejanje Vinka Paderšiča Batreje v Beceletovi jami štejem med hrabra. Borci so spoštovali tudi smelost pri reševanju ranjencev med borbo. Dolenjko Albinco Mali Hočevnar so, ravno zaradi neustrašnih reševanj ranjenih soborcev med bojnimi akcijami, leta 1953 odlikovali z redom narodnega heroja Jugoslavije. Bili so mali ljudje, a se niso dali!

Za naše okolje je bil najbolj tragičen 10. julij 1943. Pod streljo sovražnika je v Velikem Podljudnu padel prvoborec Franci Šali iz Straže, do smrti pa so na grozovit način pobili Jožeta Hrovata in Franca Gašperja iz Velikega Podljudna. Na te dogodke tudi letos ne bomo pozabili.

Veterani vojne za Slovenijo (TO, Milica, CO, CZ in drugi) smo leta 1991 obranili domovino Slovenijo. Eden prvih spopadov se je

zgodil v naši bližini, v Pogancih. V kratkotrajni vojni se je izjemno izkazal takrat major Albin Gutman, poveljnik Teritorialne obrambe Dolenjske. Tudi on, sedaj generalpodpolkovnik SV v pokoju, je naš heroj in smo upravičeno na njegova dejanja in odločitve ponosni. Zahteval je le neizogibno uporabo vojaške sile in varovanje mladih življenj. Njegove odločitve so temeljile na moralni moči naših obrambnih sil in podpori ljudstva. Na koncu se je izšlo, tudi zato naslov »**Še vedno smo tu**« ustreza tudi danes.

Mnogi odhajajo. Za vedno. Borcev NOV in POS skoraj ni več. Dobro se drži še naša edina krajanka s statusom borke – Kristina Škufca. Odhajajo tudi veterani vojne za Slovenijo. Naj počivajo v miru. Spomin nanje in njihova dejanja pa ohranjamo mlajši rodovi. Naš ponos so!

Iz naše dejavnosti

S skupnimi močmi smo izvedli veliko večino načrtovanih aktivnosti v letnih smernicah in programu dela.

Skrb za vojno grobišče in spominska obeležja NOB na našem območju so opravljali člani krajevnih organizacij vestno. Vzdrževanje spominskih obeležij so v pristojnosti Zavoda za spome-

niško varstvo Novo mesto. Osrednji spomenik na Ruperč Vrh je posvečen vsem umrlim za svobodo – tako borcem, ki so padli v boju, kakor tistim, ki so umrli v koncentracijskih taboriščih in žrtvam fašističnega nasilja. Spominska plošča je bila postavljena v juliju leta 1957 in nato leta 1959 še spomenik.

Letos bo minilo 60 let od prekopa posmrtnih ostankov 4 podlih borcev v skupno grobišče v spominski park na Ruperč Vrh. Skupno je tam pokopanih 12 partizanov. Na okrogle obletnice se bomo spomnili s priložnostnimi slovesnostmi.

Redni letni zbor članov je bil letos slovesen. Letos mineva 11 let, odkar sem prevzel vodenje KO ZB za vrednote NOB Birčna vas. Uspehe smo dosegali skupaj po zaslugi prizadevnih članov. Doslej smo se zahvalili le nekaterim članom za delo v naši KO. Mnogi naši člani pa so bili in so še aktivni tudi v organih, organizacijah in društvih v našem okolju. Borčevska organizacija spodbuja dejavno vključevanje svojih članov tudi v lokalno samoupravo, organizacije in društva ter se uspešnim tudi občasno zahvali. Letos smo vročili priznanja in zahvale Območne organizacije ZB za vrednote NOB Novo mesto petim članom za njihov minuli prispevek k ugledu članstva in naše organizacije, za njihovo nesebično delovanje v borčevski organizaciji ter drugih organizacijah in društvih. Žal nemu prepozno. Priznanja so prejeli:

Vinko Šmajdek za dolgoletno aktivno delovanje v naši organizaciji, še zlasti za spoštljiv odnos do spominskega obeležja NOB na njegovem posestvu in prijazne sprejeme družine Šali ter mnogih udeležencev spominskih prireditev, ki jih organizira pri tem spominskem obeležju KO ZB za vrednote NOB Birčna vas ob obletnicah tragičnih dogodkov med NOB.

Vincencij Knafelc za večletno aktivno delovanje v organizaciji ZB NOB, še zlasti za zgledno vodenje pohodniške skupine Poverjeništa Birčna vas Društva upokojencev Novo mesto.

Rozalija Rkman za dolgoletno aktivno delovanje v krajevni skupnosti, v organizaciji ZB NOB, še zlasti pa za zgledno vodenje Krajevnih organizacij Rdečega križa Birčna vas ter prefinjen čut za socialno šibke in ogrožene krajanje. »V borčevski organizaciji si prizadevamo za spoštljiv odnos do starejših in socialno pravičnost in ona je s svojimi dejanji uresničevala ta prizadevanja,« so še zapisali.

Feliks Srečko Petric za dolgoletno aktivno delovanje v krajevni skupnosti, v naši in veteranski organizaciji, še zlasti pa za zgledno vodenje uredniškega odbora in neizmeren prispevek za vsakoletno izdajo lokalnega glasila KS Birčna vas »ŠUM SEKVOJ«. V borčevski organizaciji si prizadevamo za dokumentiran zapis našega delovanja na vseh področjih. To glasilo združuje prispevke in dokumentira življenje tudi KO ZB za vrednote NOB Birčna vas. »Hvaležni smo vam tudi za sodelovanje pri pripravi in izdaji knjižice o spomenikih NOB v KS Birčna vas,« je še pisalo v obrazložitvi.

Jožef France je prejel posmrtno PRIZNANJE (vročili smo ga njegovi vdovi Mariji France) za dolgoletno aktivno delovanje v organih, organizacijah in društvih v Krajevni skupnosti Birčna vas in širše. V borčevski organizaciji si prizadevamo za aktivno delovanje članstva tudi izven društva, zlasti v organih in organizacijah ter društvih v lokalnem okolju. Jožef France je s svojimi mnogoterimi funkcijami in dejanji uresničeval ta prizadevanja.

Ob božiču, novem letu in dnevu žena nismo pozabili obdariti naše borke Kristine, ki preživlja zadnji leti v DSO NM, prav tako smo jo obiskali na njen rojstni dan sredi maja.

Šli smo na slovesnosti po Sloveniji

Na **dan OF pri Bazi 20**, 27. aprila 2016, smo se udeležili slovesnosti v Kočevskem rogu, kjer so odkrili plošče štirim partizanskim komandantom. Nasprotniki so se šli in se še gredo vandalizem na spomenikih NOB. Na prireditvi je bil tudi naš praporščak in sedem članov.

Enodnevno strokovno ekskurzijo po pomnikih NOB smo organizirali v sodelovanju dveh vojaških muzejev in prevoznika v soboto, 3. 7. 2016, ob dnevu borca. Najprej smo šli v **Park vojaške zgodovine v Pivko**. Videli smo sodoben, prenovljen muzej vojaške zgodovine, bili v podmornici in si ogledali prenovljeno bolnico Franjo. Bilo nas je poln avtobus in to iz naše KS.

Pot spominov in tovarištva

9. 7. 2016, ob obletnici tragičnih dogodkov v Velikem Podljubnu, smo organizirali pohod in nanj povabili tudi člane sosednjih KO ZB Straža in Uršna sela. Pohodniki so šli iz dveh smeri. Zbralo se nas je 42.

Pripravili smo kratko slovesnost pri spomeniku in imeli tudi prijetno druženje. Letos bomo dogodek ponovili.

Tradicionalni obisk borcev italijanske brigade Fontanot, njihovih svojcev in domoljubov je bil tokrat zadnjo nedeljo v sep-

tembru pri spomeniku na Ruperč Vrh, v Jurni vasi in Podgradu.

Spominsko slovesnost ob dnevu spomina na mrtve tradicionalno organiziramo in izvedemo pred dnevom spomina na mrtve v spominskem parku NOB na Ruperč Vrh v sodelovanju s svetom KS in podružnično šolo ter pevci.

Izvedli smo kratek kulturni program z dvema govoroma.

Ohranili smo število obiskovalcev te prireditve, še posebej je bilo lepo videti veliko mladih.

Aktivnosti na socialno-zdravstvenem področju potekajo tako, da člani skrbijo za ostarele člane, še posebej svojce, kot je to v dolgoletni praksi. Drobne pozornosti in občasni obiski starejših so vedno dobrodošli.

Delo izvoljenih članov KO ZB Birčna vas v letu 2016

Vodstvo KO ZB NOB Birčna vas se leta 2016 fizično ni sestalo, pred organizacijo pomembnejših prireditev smo zadeve urejali po telefonu ali z osebnimi stiki in pogovori ter po e-pošti.

Naša KO je Območnemu združenju sporočila predpisane podatke o članstvu in plačani članarini za leto 2016, vzdrževali smo kartoteko članov in uskladili podatke z evidenco na območni organizaciji. **Denarna sredstva hranimo na skupnem računu ZB,** skladno s predpisi.

Aktivnosti praporščaka so bile vezane zlasti na zbor in prireditev v naši KS pri spomeniku na Ruperč Vrh in Bazi 20. Lani

v februarju je bilo za praporščake organizirano posebno usposabljanje v organizaciji Slovenske vojske v vojašnici v Bršljinu, kjer so prejeli tudi posebno brošuro za praporščake.

V naših vrstah je 19 žensk in 39 moških, skupno nas je 58 krajanov. Povprečna starost našega članstva je 64 let. Status borke ima le Kristina Škufca. V naših vrstah je več veteranov osamosvojitvene vojne za Slovenijo 1991. Večina članov se udeležuje naših aktivnosti, nekateri pa ne in tudi članarine niso plačevali. Za **pomladitev** rabimo mlajše člane, vabimo jih v naše vrste. Članarina je **10 EUR** ali simbolni 1 EUR za ekonomsko šibke člane, lahko pa se da tudi več.

Žal nas je v preteklem letu zapustil naš vidni član Jožef France. Sodelovali smo pri pogrebni slovesnosti. Slava njihovemu spominu.

Revija **SVOBODNA BESEDA** je tista, ki ponuja članom naročnikom ustrezne informacije o delu naše organizacije.

V krajevnem okolju so bila naša prizadevanja in aktivnosti vsekozi prisotna, podprta in ugodno sprejeta pri krajanih, v vodstvu naše KS in v vodstvu ZB NOB Novo mesto.

Besedilo in fotografije:
Bogdan Mali

ZDRUŽENJE BORCEV ZA VREDNOTE NOB NOVO MESTO

KRAJEVNI ORGANIZACIJI

BIRČNA VAS

in

STRAŽA

VABITA NA

POHOD PO POTI SPOMINOV IN TOVARIŠTVA

v soboto, 8. julija 2017

Leta 1943, 10. julija, je mešana italijansko belogardistična enota presenetila prebivalce, aktiviste OF in partizane, ki so takrat bili v Velikem Podljubnu. Nekaterim partizanom je uspel hiter umik, Franci Šali pa je padel pod streli okupatorja. Dva domačina, aktivista OF, so odgnali s seboj in ju med potjo do smrti pobili. To je bil v II. Svetovni vojni zelo žalosten dan na našem območju. Spomnili se bomo tudi 60. obletnice prekopa štirih neznanih padlih partizanov v skupno grobišče na Ruperč Vrhu.

Pot spominov in tovarištva poteka po partizanskih poteh:

- ob 8.30 pohod od spomenika NOB na Ruperč Vrhu preko Ušivca, mimo Babjega hriba do Velikega Podljubna. Med potjo bo delegacija na partizansko grobišče na Ruperč Vrhu in spomeniku pred 74 leti na grozovit način ubitima Jožetu Hrovatu in Francu Gašperju na Babjem hribu položila venca. Udeleženci bodo deležni minute zgodovine
- ali ob 8.00 iz Straže (avtobusna postaja) do Velikega Podljubna, kjer bo skupna delegacija KO Birčna vas in Straža k spomeniku Francu Šaliju in drugim borcem položila venec. Izveden bo kratek spominski program.

Vabili bomo tudi člane KO Uršna sela in Podgrad. Vabljeni praporščaki s prapori KO ZB za vrednote NOB.

Po 10.30 bo tovariško druženje. Malica in pijača iz »ruzaka« in še kaj zraven.

Predsednika KO ZB NOB
Birčna vas in Straža

DRUŠTVO UPOKOJENCEV NOVO MESTO, Poverjeništvo Birčna vas

Občni zbor članov poverjeništva Birčna vas

V soboto, 28. januarja 2017, je imelo poverjeništvo Birčna vas občni zbor v ogrevani dvorani prenovljenega gasilskega doma v Stranski vasi. Glede na starost članic in članov je bila udeležba odlična.

Sklepčnost ni bila vprašljiva. Uradni del je bil, kot po navadi, kratek in brez velikih formalnosti. Zbor je vodil Franc Zupančič, predsednik poverjeništva Birčna vas. Izvolili smo novega predsednika za naslednje dve

leti in to je postal Stane Žagar.

Naš novi predsednik poverjeništva

Zbrane je pozdravila ga. Rožca Šonc, predsednica Društva upokojencev Novo mesto, in predstavila mnoge pretekle aktivnosti DU NM, aktualna dogajanja, ki se nanašajo na upokojence in sploh starejšo generacijo. Nanizala je nekaj področij, ki se jih udeležujejo člani, ter povabila na aktivnosti v Hišo sožitja, ki deluje v prostorih DU NM. Prisotni

smo jo z zanimanjem poslušali. Francu Zupančiču se je s priložnostnim darilom zahvalila za sedemletno vodenje našega poverjeništva.

Prizadevne članice in člani so pripravili malico in prisotne tudi postregli. Zbor je bil po slabih dveh urah končan in zadovoljni smo se razšli.

Besedilo in fotografije:
Bogdan Mali

Iz korenin, sekvoja raste

Kovačič Ivan

Dobrodušen gospod z Rakovnika šteje častitljivih 82 let. Rodil se je na domačiji, kjer še vedno živi. Mlajša sestra je zaradi zastrupitve krvi žal umrla že zelo zgodaj, pri 8 letih. Šolo v Birčni vasi je obiskoval z ostalimi otroki, rojenimi okoli leta 1935.

Poročil se je leta 1965, kmalu sta še več veselja v zakon prinesla otroka Janez in Zdenka.

S trdim delom se je srečal že v otroštvu na domači kmetiji in v vinogradu. Zelo zgodaj se je tudi zaposlil, najprej pri Kremenu, nato v Pionirju, nazadnje pa v uspešnem podjetju IMV, kjer je v tamkajšnji presirnici delal 35 let. Delo je bilo zelo naporno, včasih je bilo potrebno delati tudi v treh izmenah, prostih

sobot niso poznali. Za malico so morali poskrbeti kar iz domače shrambe.

Že 27 let je upokojen. Na srečo nima večjih zdravstvenih težav, zato lahko veliko časa preživi zunaj, popoldanske in večerne urice pa si krajša z ogledom svojih najljubših oddaj in nadaljevanj – Vem, Taxi in Ena žlahtna štorija. Zelo rad se udeleži vsakoletnega srečanja s starostniki. **Darja Marjanović**

DEJAVNOST KRAJEVNE ORGANIZACIJE RDEČEGA KRIŽA

Leto v znamenju praznovanja

V preteklem letu so kar tri krajanke naše krajevne organizacije Rdečega križa slavile častitljivi jubilej 90-letnico življenja.

Ob tej priložnosti Mestna občina Novo mesto vsakemu jubilarantu podari priložnostno darilo in šopek cvetja. Predstavniki krajevne skupnosti, društva upokojencev in Rdečega križa pa jubilate tudi obiščemo na njihovem domu ali v domovih za starejše občane.

V mesecu maju je praznovala **Kristina ŠKUFGA** iz Velikega Podljubna, sedaj varovanka Doma starejših občanov Novo mesto, kjer smo se zbrali v klubski sobi. V prijetnem klepetu in zdravici smo ji zaželeli veliko zdravja in zadovoljstva. Prisrčnega srečanja s slavljenko

Kristina ŠKUFGA

so se udeležili - predstavnik krajevne skupnosti, predsednik društva upokojencev, predstavnik ZZB za vrednote NOB Birčna vas in Novo mesto in predstavnik Rdečega križa.

Dragotina JENIČ

.....

nj in humanosti

Oktobra je svoj visoki življenjski jubilej praznovala **Dragotina JENIČ** iz Stranske vasi. Že nekaj let je nastanjena v domu starejših občanov v Netretiču na Hrvaškem. Njeni domači in osebje doma so ji pripravili praznovanje. Čestitke z dobrimi željami, predvsem veliko zdravja, pa so slavljenki prenesli tudi v imenu MO NM, KS in Rdečega križa.

Praznično decembersko vzdušje, je bilo še posebej pra-

zničeno za slavljenko Alojzijo GOLOB iz Stranske vasi, ki je tudi slavila 90-let. Jesen življenja preživlja v Domu starejših občanov v Novem mestu. V praznično okrašenem domu starejših smo se zbrali skupaj z njenimi sorodniki in ji nazdravili še na mnoga leta.

KRVODAJALSTVO NAJVIŠJA OBLIKA HUMANOSTI

V naši krajevni organizaciji je zelo veliko število krvodajalcev, ki s svojim plemenitim

dejanjem marsikomu povrnejo zdravje ali celo rešijo življenje. Nekateri se krvodajalskih akcij udeležijo trikrat ali celo štirikrat letno. Zato ne preseneča, da so posamezniki, ki so kri darovali zelo velikokrat. Letošnje leto se je pričelo slovesno, saj je Zdravko GOLOB iz Stranske vasi kri daroval že 100-krat. Za to izjemno humano dejanje mu iskreno čestitamo.

Še enkrat iskrena hvala tudi vsem ostalim krvodajalcem, še

zlasti mladim, ki se v vse večjem številu odločajo za to vrsto dobrodelnosti.

Za konec pa vabimo prostovoljke, seveda so dobrodošli tudi prostovoljci, ki bi bili pripravljeni sodelovati v Krajevni organizaciji Rdečega križa Birčna vas. S svojim socialnim čutom do šibkejših, pomoči potrebnih ljudi, bi pripomogli do lepšega in boljšega jutri. Za pripravljenost in sodelovanje se vam že vnaprej zahvaljujemo.

Kovačič Janez

je 47-letni **Rakovničan**, ki je daroval kri že **84 krat**. Trikrat ali štirikrat na leto daruje 4 – 4,5 dcl krvi.

Sicer pa zase pravi, da je hribovska duša, ki je prehodil in preplezal marsikatero gorovje v Sloveniji in Evropi. Najbolj ponosen je na to, da se je uspešno spoprijel s slovensko transverzalo ter se povzpел na Veliki Klek oz. Grossglockner in Mont Blanc.

Alojzija Golob praznovala 90 let

29. decembra 2016 je naša krajanka Alojzija Golob praznovala 90. rojstni dan. Večji del svojega življenja je preživela v Stranski vasi, sedaj pa prebiva v Domu starejših v Šmihelu.

Slavljenka je tiste, ki smo ji prišli voščit, pričakala veselo razpoložena. Vsi zbrani smo obujali spomine in ugotovili, da leta res hitro tečejo, vendar je tudi jesen življenja lahko lepa, le znati je treba poiskati majhne

radosti. Naši krajanki Alojziji želimo čim več lepih dni.

Zapisała: Majda Meštrić
Foto: Andrej Lukšič

Prireditve ob dnevu žena in materinskem dnevu

V lepem spomladanskem večeru so nastopajoči poskrbeli, da se je obiskovalcem prireditve na usta prikradel nasmeh, v očeh se je prikazal sijaj, v srcu pa so začutili prijetno toplino.

Predsednica sveta Krajevne skupnosti Birčna vas gospa Majda Meštrić je nanizala nekaj misli o pomembnosti obeh praznikov, poudarila nepozabno vlogo žensk pri razvoju družbe ter navzočim zaželela prijeten večer.

Učenci podružnične osnovne šole Birčna vas in učiteljica Vida Šter so že tradicionalno pripravili bogat in raznolik program – zapeli so pesmice, odigrali igrice predvsem pa so mamicam svojo hvaležnost izrazili s preprostimi, iskrenimi in predvsem srčnimi mislimi, ki

jih lahko strnimo z naslednjo pesmijo:

Mamica, kaj na ti kupim?

Mamica, kaj naj ti dam?

Zapojem ti pesem o sončku, narišem ti vse, kar poznam.

Naberem ti šopek vijolic, rečem ti: Rad te imam!

Pevska zasedba Deci je skupina 12 odličnih pevcev, ki zase pravijo, da so veliki ljubitelji petja, dobre družbe in rujne kapljice. Veliko za hec in malo za res so v tej zasedbi skupaj začeli prepevati pred malo več kot 10. let. Najraje zapojejo slovenske ljudske pesmi, odlični pa so

tudi v različnih drugih napevih. Pravijo tudi, da »najraje pojejo v okolju kot je to, za priložnosti kot je ta in v tako prijetnem vzdušju«.

Zopet se je predstavil Mešani pevski zbor Revoz, ki že skoraj 40 let vztrajno ohranja in nadaljuje tradicijo zbora in zborovskega petja. Zborovodkinja gospa Cvetka Krampelj poskrbi, da je pevška zakladnica zbora vseskozi bogata in raznolika. Seveda pa ima v najlepšem delu njihove pevske zakladnice posebno mesto preprosta in mehka slovenska ljudska pesem.

Nastopili so tudi člani tamburaške skupine Folklornega društva Kres pod mentorstvom gospe Branke Moškon. Tamburaši imajo za sabo že kar nekaj

prehojenih glasbenih let z vmesnimi prekinitvami. Na začetku so sicer spremljali le plesalce pri plesnih postavitvah, z rednimi vajami pa so popestrili svoj repertoar in začeli samostojno nastopati tako doma kot tudi v tujini. Program skupine obsega slovenske ljudske, dalmatinske in tuje zabavne skladbe.

Za srečo je dovolj, da si zaželimost istih starih in ljudem dragih reči – istih dreves, mehkega zelenja, cvetočih rož, morda pisanih ptic žvrgolenja – ali pa samo eno znano melodijo. Iz glasbe namreč prihaja čar, ob katerem izginejo vse skrbi!

Darja Marjanović

DRUŠTVO UPOKOJENCEV NOVO MESTO

Poverjeništvo Birčna vas

7 let pohodništva naših upokojencev

Nadaljevali smo s pohodništvom in tudi letos so bili četrtki naši. Lani smo se dobili 38 četrtkov in še nekaj drugih dni. Upočasnili smo korak in vzpetine le občasno osvajali.

Hitrost in teren smo prilagodili šibkejšim, izbirali smo lažje in manj zahtevne pohodne poti v naši okolici, šli pa smo tudi kam drugam pogledati, ali je morebiti tam lepše kot pri nas.

Zavedamo se, da nam vsem z leti moči pešajo, da bi do takega stanja prišlo čim kasneje, vztrajamo in vabimo tudi druge upokojence in upokojenke, da se nam pridružijo.

Poleti smo trije iz skupine, v tistem upanju po uspehu, preizkusili svoje sposobnosti gornišva. Šli smo s sosedi iz Jurne vasi na Begunjščico preko Zelenice in se spustili preko Robleka v Begunje. Le enemu je uspelo osvojiti vrh.

Novembra smo bili povabljeni na pohod z učenci Podružnične šole Birčna vas za športno značko. Skupaj z otroki vseh razredov smo šli od šole mimo Moravčeve hiše preko tirov po gozdu do transformatorja pri pokopališču v Stranski vasi, tam pa smo se ločili. Mlajši so šli do GD Stranska vas in potem nazaj proti šoli, starejši pa na Cerovec. Spustili smo se po stezah, ki so jih večinoma utrdili lastniki

vinogradov na Cerovcu, kakšno stopinjo pa smo dodali tudi člani naše pohodniške skupine.

Kratek postanek je bil pri zidnici prejšnjega župana Alojza Muhiča, poučni del pa pred in v cerkvi sv. Florijana na Cerovcu.

Lepo smo se imeli in smo podružnični šoli Birčna vas hvaležni za povabilo.

Posamezniki smo se vključili tudi v program pohodov:

»Spoznavajmo Dolenjsko«, ki jih organizira vsak tretji torek v mesecu drugo društvo upokojencev na Dolenjskem. Šli smo tudi drugam na posebna povabila ali na javne rekreativne pohode po Dolenjski, Beli krajini in drugje po Sloveniji.

Lani smo za naše pohodnike, ob sedmi obletnici, slike z naših aktivnosti shranili na ploščku. Plošček so dobili tudi DU NM in predsednik poverjeništva za arhiv.

Žal je decembra, pobudnik pohodništva v našem poverjeništvu, Jožef France po hudi bolezni umrl. S težkim srcem

in solzami v očeh smo se pohodniki poslovili od dragega prijatelja. Spomin naj je ostal in, ko nas pot zanese tam mimo, je on z nami, mi pa pred njegovim preranim grobom. Hvala ti Jožef, zasejal si prijateljstvo med nas, tvoje pohodnike.

Še bomo hodili, saj se imamo krasno vsaj enkrat tedensko. Pa novinci in novinke so vedno dobrodošli med nami. Pridite v četrtek zjutraj na postajo in pridružite se nam.

Besedilo in slike:
Bogdan Mali

Zbor na Ruperč vrhu

Pohod ob prazniku KS Birčna vas

Kot vsako leto je Svet KS Birčna vas povabil krajanke na pohod po naši krajevni skupnosti. Bilo je v soboto, 21. maja 2016. Začeli smo z novomeško godbo na Ruperč Vrh, nadaljevali pohod proti Ljubnu in ga zaključili v Padežu.

Besedilo in slike: Bogdan Mali

Gremo po senčnih poteh

Mestna godba Novo mesto

Počitek

Zaključek v Padežu se je kar prilegel.

Novi načrti Lovske družine Padež

V začetku letošnjega leta smo imeli v Padežu volilni občni zbor. Člani smo soglasno izvolili novo (staro) vodstvo: starešina (predsednik) Ladislav Vesel, gospodar Tomaž Bedek, tajnik Zoran Ravbar, blagajnik Peter Kostrevc, strelski referent Bojan Gorenc, gojitveni referent Martin Trščinar in novi gospodar koč Ivan Lukše.

Z novim vodstvom so se potrdili tudi novi načrti Lovske družine Padež za naslednja štiri leta. V Padežu bomo pod nadstreškom zgradili kamin z odprtim kuriščem in letno kuhinjo ter obnovili notranjost lovske koč. V bližnji okolici koč želimo postaviti novo strelišče za preizkus pušk »risanic« in postaviti tudi tarčo »bežečega merjasca«. Nadaljevali bomo s

strelskimi tekmami, organizirali ocenjevanje doma pridelanih salam, izvedli polharijo ter ličkanje koruze ...

V lovišču imamo v načrtu izdelati nekaj novih lovskih prež, nadaljevali bomo z obdelavo krmnih njiv in pasišč, prav tako pa načrtujemo tudi dodajanje fazanov v lovišče. Fazani, ki so bili v preteklosti v lovišču pogosto videni, so danes žal iztrebljeni.

Ponovna naselitev te vrste perjadi bo gotovo poživila pogled na polja in grmičevje, predvsem pa bo zanimiva za tiste, ki fazana v naravi še niso videli.

V preteklem letu smo v lovišču uplenili 90 kosov srnjadi, 20 kosov jelenjadi, 20 divjih prašičev, 39 lisic, 2 jazbeca in enega zajčka. Opažamo, da je v naravi vse manj srnjadi, vendar Zavod za gozdove RS kot načrtovalec letnih planov odstrela naših opažanj v naravi ne upošteva.

Še vedno se soočamo z veliko škodo na travnikih, ki jo povzročajo divji prašiči. Po dogovoru z oškodovanci povzročeno škodo saniramo. Oškodovance pozivamo, da povzročeno škodo prijavijo Lovski družini (LD Padež, Birčna vas 52, 8000 Novo

mesto) v treh dneh, ko je bila le-ta opažena. Lovci in oškodovane se moramo v osmih dneh po prijavi sporazumeti o višini izplačila oz. sanaciji povzročene škode. Če do sporazuma ne pride, lahko oškodovanci pisno prijavijo škodo Komisiji za določanje višine škode na kmetijskih in gozdnih kulturah, ki je organizirana na upravnih enotah. Glede na navedeno pa opozarjamo, da so lastniki zemljišč, ki jim je divjad povzročila škodo, upravičeni do odškodnine le, če so – kot dobri gospodarji – naredili vse, da bi svoje premoženje pred nastankom škode obvarovali in zaščitili.

Lovski pozdrav!

Ladislav Vesel

Kamin z letno kuhinjo pod nadstreškom.

Egon Batič z uplenjenim jelenom, december 2016.

Postavitev nove preže na Velikem Podljubnu, marec 2017.

Ne orjejo samo kmetje, ampak tudi divji prašiči.

1. del

Zgodovina dolenjske in belokranjske železnice

Tudi to pot sem se poglobil v številne zgodovinske zapise o železnici oz. železniški progi med Ljubljano in Metliko oz. Rosalnicami kot zadnjo železniško postajo v Sloveniji. Proga se nadaljuje vse do Karlovca, ki pa je že v območju države Hrvaške. Predolga bi bila zgodba, če bi želel opisati vsa dogajanja in akterje, ki so rodili to našo železno cesto, želim pa izluščiti vsaj nekaj bistvenih poudarkov takratnega časa, ki je zaznamoval našo deželo z železniško traso in ljudmi, ki so živeli ob tej progi. In nehoti se mi v mislih porajajo dogodki današnjih dni, ko se soočamo z gradnjo železniške proge Koper–Divača; če pa je kaj primerljivega, presodite sami.

Pričelo se je leta 1864, ko je trgovinska in obrtniška zbornica za Kranjsko izročila trgovskemu ministrstvu »spomenico«, v kateri je priporočala gradnjo železniške proge skozi Dolenjsko. Še istega leta je o tem v kranjskem deželnem zboru razpravljala tedanji poslanec belokranjskih kmetijskih občin Janez Kapelle. Leta 1866 in 1868 je kranjski deželni zbor sprejel dve resoluciji, glasečih se v istem smislu. Gra-

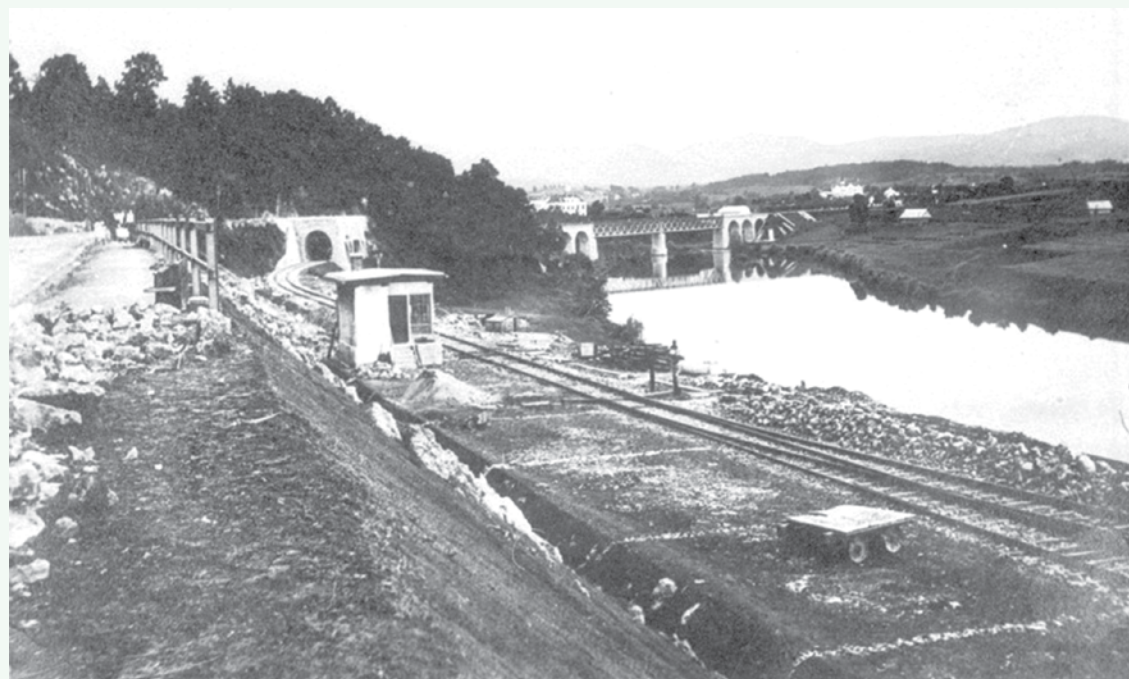
dnjo progo pa je zagovarjal tudi admiral WÜLLERSDORF, ki je zahteval, da se zgradi železniška proga od Ljubljane do Karlovca. Avstrijska vlada je 15. marca 1869 predložila parlamentu načrt zakona o dopolnitvi avstrijskega železniškega omrežja, ki je vključeval tudi železniško progo po Dolenjski. Žal pa je vlada še isto leto ta predlog umaknila, kljub temu da je doživela številna negodovanja. Toda

čez dobrih 20 let, natančneje 17. 3. 1890, je poslanec dolenskih mest v poslanski zbornici v Ljubljani, g. Josip Višnikar, v svojem govoru ponovno izpostavil pomen belokranjske železnice. Na velikem shodu v Črnomlju 8. septembra 1893, ki se ga je udeležil tudi deželni poslanec dr. Franc Šuklje, so ustanovili »Odsek za železnico«, sestavljen iz 47 članov, za predsednika pa je bil izvoljen Anton Aleš, dekan iz Semiča. Člani tega odseka so ustanovili ožji odbor, ki je 27. septembra istega leta trgovskemu ministru izročil spomenico o nujnosti gradnje belokranjske železnice. Kljub nenaklonjenosti trgovskega ministra Wurmbrandta, ki se je zavzemal za gradnjo drugih prog, je ministrstvo pri firmi Redlich und Berger, ki je pred tem gradila kočevsko progo, naročilo projekt belokranjske proge. Poslanec dolenskih mest g. Franc Višnikar je aprila 1896 v državnem zboru dobesedno

zahteval, da se dolenska železnica podaljša do Bele krajine, in to do Metlike. Postregel je tudi z določenimi podatki, kot je podatek o dolžini proge, ki naj bo 60 km. Poudaril je, da si te proge Dolenjska in Bela krajina želi že več kot 30 let. V tistem obdobju, kot je poudaril, šteje Dolenjska 30 000 duš. Proga pa bi povezala tudi Novo mesto s Karlovcem in strateško izpostavljeno Dalmacijo. Toda zapletov še ni bilo konec. Iz varčevalnih razlogov so se nekateri strokovnjaki ogrevali za ozkotirno progo. Žal je bil med temi tudi pristojni minister na Dunaju. Prav tako so gradnji nasprotovali Tržaški gospodarski krogi, ker so se bali preusmeritve prometnega toka na Reko. Nasprotovali pa so tudi Madžari, ki so videli povezavo z Reko le preko Hrvaške. V tem obdobju je funkcijo trgovskega ministra opravljal g. Baross, ki je načelno nasprotoval vsaki železniški povezavi z avstrijskimi železnicami.

Potres v Ljubljani 1895 je Kranjsko deželo tako prizadel, da so za 5 let ustavili vse dejavnosti za belokranjsko progo. Poleg navedenega pa je prihajalo do izredno mučnih usklajevanj poteka trase. Lokalni politiki so oblikovali vedno nove in nove variante in z njimi napadali ministrstva. Vsako županstvo je zahtevalo progo skozi svojo občino. Največ razprav je bilo o prometni povezavi Črnomlja. Za povezavo Metlike in Črnomlja je bila namreč predvidena le lokalna priključna proga.

Poslanec Šuklje je 5. oktobra 1905 v dunajskem parlamentu uspel prepričati poslance o neobhodni potrebi gradnje belokranjske proge. Sestavil je tudi

Gradnja tunela in mostu v Novem mestu, 1912/13. leta.

Gradnja tunela Rupert Vrh, 1913. leta.

konzorcij oz. ustanovljena sta bila celo dva, ki sta se pozneje združila v enega. Tega je sestavljal dr. Fran Šuklje – državni poslanec, dr. Ivan Šušteršič – župan Črnomlja, dr. Alojz Homan – župan Metlike, grof Jan Harrach – češki domoljub in predsednik, dr. Ivan Hribar – ljubljanski župan ter dr. Ivan

Tavčar – poslanec. Konzorcij je ministrstvo za železnice takoj oz. natančneje 4. decembra 1905 zaprosil za predkoncesijo, da bi lahko izvedli meritve in pripravljala dela za gradnjo proge. Ministrstvo je 25. avgusta 1906 koncesijo izdalo, vendar v manjšem obsegu. Ta je obravnavala progo le do

Metlike in ne do Karlovca, kot je bilo zaprošeno. 31. oktobra 1907 so sklicali izredno javno sejo, skupno z dalmatinskimi mesti in hrvaškimi poslanci na Reki. Zahtevali so medsebojno povezavo, kar je bilo tudi v skladu z željami vojnega ministrstva in je pripomoglo k temu, da je bila vključena tudi proga Metli-

ka–Karlovac.

Zeleno luč za gradnjo proge pa je dal avstrijsko-ogrski sporazum, v katerem je bilo določeno, da Avstrija pristane na gradnjo čezkarpatske proge Košice–Bohumín (med Madžarsko in Poljsko), če Madžari zgradijo preko Hrvaške povezavo med belokranjsko progo in dalmatinskimi progami. Sporazum je bil podpisan 22. novembra 1907 in je določal, da bodo začeli z gradnjo leta 1908 in jo dokončali najpozneje do leta 1910.

Ministrstvo za železnice je 25. novembra 1907 objavilo traso proge: Novo mesto–Uršna sela–Semič–Osojnik–Brezova reber–Lokve–Metlika in iz Metlike 11-kilometrski odsek za Črnomelj.

Na podlagi teh dokumentov je bil sprejet državni zakon o gradnji proge Novo mesto–Karlovac z imenom »Začetek Dalmatinskih železnic Dunaj–Split.« Madžari pa so sporazum izigrali, najprej z zavlačevanjem gradnje, potem pa od meje do Karlovca zgradili slabo »vicinalno« progo, ki ni bila sposobna prevzeti večjih obremenitev in so tako prometno pretrgali zvezo alpskih krajev z Dalmacijo.

Dr. Fran Šuklje je ugotovil, da vlada na Dunaju zelo malo upošteva gospodarske razloge za gradnjo železniških prog, pač pa hitro ugodi vojaškim zahtevam za gradnjo strateških prog. Zato je leta 1909 v Unionski dvorani sklical velik železniški shod. Povabil je vse vidne politike tistega časa, gospodarstvenike, poslance, verske predstojnike, zastopnike vojske idr. O nujnosti gradnje belokranjske železnice je s posebno poslanico seznanil šefa generalštaba Conrada plem. Hötendorfa in vojnega ministra Schönaicha.

Lokacijska obravnava trase se je nadaljevala šele junija, julija in avgusta 1911, deloma pa še v letih 1912 in 1913.

Zanimivo je tudi to, da so v tem času nastajale velike spremembe (pristojnosti različnih ministrstev, uvedba metra in valutno reformo). Najprej je zadevo obravnavalo ministrstvo

Muzejska parna lokomotiva izdelana 1921. leta, razstavljena v Črnomlju.

trgovine in javnih del, nato je bilo ustanovljeno ministrstvo za železnice.

V prvih načrtih je bila dolžina podana v dunajskih miljah in sežnjih (uradna dolžinska mera je bila seženj). Da bi si laže predstavljali, je ena dunajska milja znašala 4000 sežnjev, kar pomeni 7.585,9 metra. To pa je bilo primerljivo tudi s takratnim anglosaškim merilnim sistemom: colo, inčo ipd.

Prvi podatki o stroških pa so bili podani v goldinarjih in pozneje v kronah. Konec 19. stoletja je bila v Avstro-ogrski izvedena valutna reforma, ko so uvedli kronsko valuto na zlati podlagi. Krona je imela 100 vinarjev.

Prvotni projekt trase proge iz leta 1872 je vseboval dve varianti: žužemberško in novomeško. Prva je bila načrtovana preko Zagradca, Soteske in Črmošnjic do Metlike in druga preko Trebnjega v Novo mesto. Odločili so se za drugo in tako je bila tudi izvedena. Še vedno pa je ostajala odprta trasa belokranjske železnice. Zato so 19. oktobra 1907 v Črnomlju sklenili, da se delegacija odpravi na Dunaj in se pogaja za normalnotirno železnico Novo mesto–Semič–Črnomelj–Metlika–Karlovac. Delegacija, v kateri so bili že opisani politiki, je dosegla,

da je bil že 1. novembra 1907 ustanovljen urad za trasiranje belokranjske železnice, ki ga je vodil višji inšpektor Theodor Opitz. Ponovno so izdelali dva operativna načrta. Po prvi varianti naj bi se proga od Semiča do Metlike vila preko Lokvice, po drugi varianti pa preko Črnomlja. Takrat se še ni razmišljalo o semiškem tunelu. Medtem pa so inženirji pod vodstvom Maksa Klodiča izdelali nov načrt ter ga zaupno poslali deželnemu odboru in naprej ministrstvu na Dunaj. Slednje je nato odredilo, naj izdelajo novo varianto s semiškim predorom in viaduktom pri Otovcu, ki je v tem delu vseboval vzpon 24 ‰. Izdelanih je bilo še nekaj variant in revizijska komisija se je odločila, da je od 13. do 15. decembra 1909 obravnavala varianto III., VI. in V. Toda zapletov še ni bilo konec. Deževale so številne pritožbe posestnikov in lastnikov zemljišč. Zaradi utemeljenih pritožb je bil pripravljen dopolnilni načrt z upoštevanjem pripomb.

In če povzamemo vse dogodke, katerih pa je bilo mnogo več, kot je opisanih v tem sestavku, lahko ugotovimo, da je od plenarne seje Trgovske zbornice v Ljubljani leta 1864, ko je kranjski trgovec Pleiweis zahteval zgraditev železniške proge, ki naj bi povezovala Dolenjsko in Balkan z ostalimi evropskimi

državami, do začetka gradnje belokranjske proge minilo 48 let. Po političnih in interesnih bojih in preobratih ter skoraj tridesetletnemu trasiranju je železniško ministrstvo v začetku leta 1912 razpisalo licitacijo gradbenih del. Celotno dolžino so razdelili na sedem gradbenih odsekov. Za delo na progi se je priglasilo 12 gradbenih podjetij. Pet ponudb se je nanašalo za celoten del proge, ostale na posamezne odseke. Končno so si delo razdelili po sledečem vrstnem redu:

- Dr. Alojz Samohord iz Brna na Češkem je prevzel prva dva odseka od Novega mesta do Laz.
- Podjetje P. Biederman & Co iz Innsbrucka je gradilo tretji in četrti odsek.
- Ostale tri odseke od Petrove vasi do Kolpe pri Metliki pa je gradilo slovensko podjetje Josip Lončarič iz Ljubljane.
- Visoke stavbe je gradilo ljubljansko podjetje Roman Treo.
- Jekleno konstrukcijo na viaduktu pri Otovcu in preko Kolpe pri Metliki je gradila delniška družba za gradnjo mostov iz Gradca.
- Most čez Krko je gradilo dunajsko podjetje Redlich & Berger. Z veliko slovesnostjo so v ponedeljek, 18. marca 1912, v Novem mestu zasadili prvo lo-

pato za gradnjo te proge. Lopato je zasadil zastopnik ministrstva za železnice, nato deželni glavar Ivan Šušteršič, kot tretji pa Franc Šuklje, ki mu gre pripisati največje zasluge v boju za pridobitev te pomembne prometnice.

Toda tudi to pot ni šlo brez zapletov. Gradnjo bi morali pričeti 8. aprila 1912, dejansko pa so pričeli graditi v maju, ko so začeli prihajati prvi delavci. Največ je bilo domačinov, od blizu in daleč, nekaj je bilo Hrvatov, 10 % Čehov, Nemcev, Madžarov in Italijanov. Delavci so bili dokaj nezadovoljni. Primanjkovalo je pitne vode, delo je bilo slabo plačano, zato so se na posameznih odsekih pojavljale tudi stavke. Toda kljub vsem nevšečnostim je v avgustu leta 1912 delo steklo na celotni trasi. 24. marca 1914 je že peljal poizkusni vlak do Semiča in dva meseca pred I. svetovno vojno je bila belokranjska železnica v celoti zgrajena. To je bilo dva meseca pred rokom in zato ta gradnja šteje med uspešnejše za takratne čase. Primerjava z današnjimi časi tako in tako ni primerljiva.

V naslednjem našem listu bom z zgodbo nadaljeval vse do današnjih dni.

Lojze Muhič

Obvestilo občanom krajevne skupnosti

Medobčinski inšpektorat

in redarstvo Mestne občine Novo mesto in Občine Straža obvešča, da so bili uvedeni inšpekcijski postopki zoper lastnike objektov, ki se po prejetem obvestilu o obvezni priključitvi na javno kanalizacijsko omrežje s strani izvajalca javne službe v roku šestih mesecev niso priključili na javno kanalizacijsko omrežje.

Podružnična šola v Birčni vasi

Majhen prispevek – veliko darilo. Tudi letošnje šolsko leto smo izvedli delovno akcijo Majhen prispevek – veliko darilo.

Velika udeležba staršev in starih staršev z leti narašča. Pohvalimo lahko zagnanost staršev, vztrajnost za delo ter izražanje konkretnih in smiselnih predlogov za ureditev zunanjega šolskega prostora. Akcije se udeležijo tako mamice kot očki, kar pripomore k dobri razporeditvi dela. Udeleženci akcije prinesejo s sabo tudi ustrezne pripomočke, da se opravijo tudi zahtevnejša dela (žaganje, odvoz materiala). Prisrčno je bilo medgeneracijsko druženje ob delu

in zaključni malici. Slavnostni trenutek dneva je bilo sajenje drevesa (ginka). Vsi učenci so ob sajenju zapeli pesem Objemi svoje drevo. S pesmijo so mu zaželeli uspešno rast. Učencem je bilo všeč, da so lahko delali skupaj s starši in starimi starši. Zanimivo jim je bilo, ko je prišel očka učenca s traktorjem, ter risanje z barvami. Na koncu smo se z veseljem posladkali s sladicami in bili zadovoljni, ker je okoli šole vse urejeno in lepo.

Učitelji podružnice

Danes, 25. 4. 2017, smo kot vsako leto izvedli akcijo Majhen prispevek – veliko darilo, v okviru katere smo urejali šolsko okolico. Letos smo jo povezali še s projektom Šport Špas – druženje treh generacij, saj so nam pri delu pomagali starši, babice in dedki.

Odrasli so nam pomagali z žaganjem in pospravljanjem vej z orodjem in stroji. Posadili smo drevo ginko in ob tem zapeli pesem, da bo lažje rasel. Pri sajenju drevesa nam je pomagal tudi hišnik.

Pobarvali smo dlani in jih od-tisnili ter tako okrasili škarpo ob cesti. Učenci 1. in 2. razreda so

pobirali smeti, tretješolci pa so z barvami obnovili talne oznake za igre in čakanje na avtobus. Učenci 4. razreda so okopali vrtniček in posadili rože, učenci 5. razreda pa so pometali. Člani novinarskega krožka smo poleg drugih stvari tudi fotografirali.

Na koncu smo se posladkali z dobrotami, ki so jih pripravili starši in delavci šole. Najbolj nam je bilo všeč, ko smo se posladkali, vendar smo z veseljem tudi pomagali pri delu in uredili ter polepšali okolico naše šole.

Zapisali: **Lana Rajar in Luna Fink**

Birčna vas, ki niso priključeni na javno kanalizacijsko omrežje

Na podlagi tega so bile lastnikom objektov izdane odločbe o obveznem priklopu na javno kanalizacijsko omrežje.

Glede na določila 16. člena Odloka o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju Mestne občine Novo mesto je na območjih, kjer je zgrajena, se gradi, obnavlja ali preureja javna kanalizacija, priključitev objekta na javno kanalizacijo obvezna. Objekt, iz

katerega se je do zgraditve javne kanalizacije odvajala komunalna odpadna voda v greznico ali MKČN (mala komunalna čistilna naprava), se mora priključiti na javno kanalizacijo tako, da lastnik na svoje stroške greznico ali MKČN odstrani ali očisti in izključi iz sistema odvajanja odpadne vode.

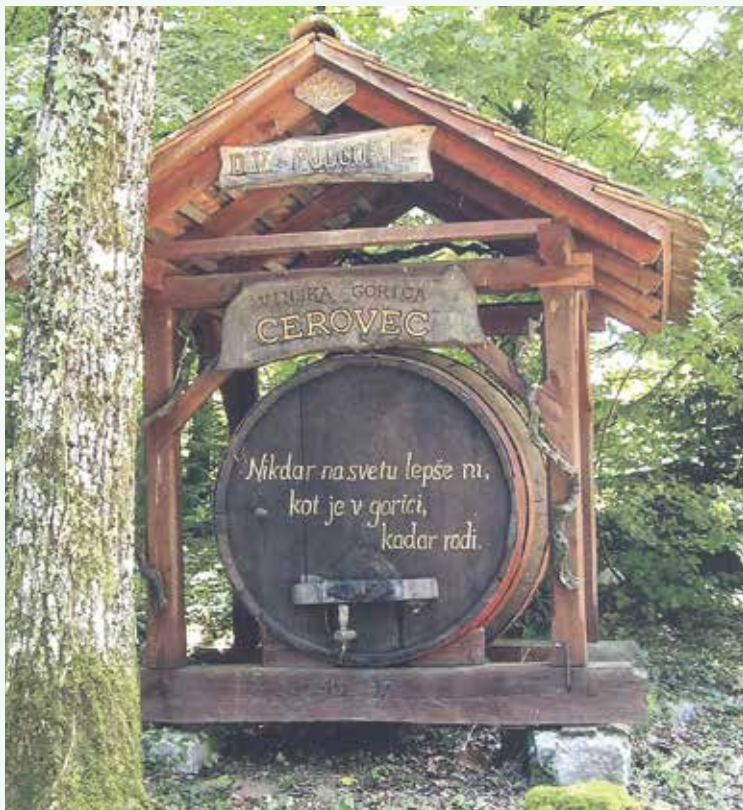
V skladu z drugo in tretjo alinejo prvega odstavka 33. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (ZIN, Uradni list RS, št. 43/2007 in 40/2014) občane Krajevne skupnosti Birčna vas,

ki še niso izpolnili obveznosti po izdani odločbi in uredili priklopa svojega objekta na javno kanalizacijsko omrežje, obveščamo, da bo inšpekcijski organ po poteku rokov za obvezen priklop na javno kanalizacijsko omrežje začel s postopki upravne izvršbe in izrekanjem glob zaradi nespoštovanja z odločbo odrejenih ukrepov inšpektorja.

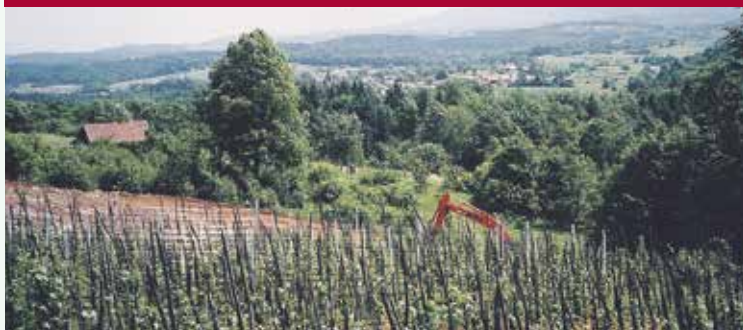
V izogib zgoraj napisanemu vas zato pozivamo, da nemudoma pričnete z vsemi potrebnimi aktivnostmi, da se objekt priključi na javno kana-

lizacijsko omrežje v skladu z Odlokom o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode na območju Mestne občine Novo mesto.

Medobčinski inšpektorat in redarstvo
Mestne občine Novo mesto in Občine Straža

Začetki vinogradniškega društva na Cerovcu

Odličja naših vinogradnikov vinskega letnika 2016

Kdor vino preveč pije, je neumen, kdor ga pa nikoli ne, je še bolj nespameten

Ključni element razumevanja pomena vina in vinarstva pri nas lahko iščemo v številnih parametrih. A če se vino pojavlja v himni katerega koli naroda, potem lahko govorimo, da je tovrsten faktor eden najbolj prepoznavnih za določeno nacijo in je pravzaprav nekaj posebnega. Dobro dolenjsko vino je prijetno, sveže in sadne cvetice, ki spominja na maline, jagode in ribez, v okusu pa je nežen, lahkoten in živahen in kot tak v sebi zrcali tako pokrajino kot dolenjskega človeka.

Zaznamuje pomembne mejnike našega življenja. Vesele, kadar praznujemo pomembne dogodke v osebni in javni življenju, proslavljamo uspehe, delovne zmage, običaje in podobno. Janez Trdina, ki se je na svojih popotovanjih po Dolenjski in Beli krajini ukvarjal tudi z zbiranjem vinske etno-agnozije, je leta 1877 ugotovil, da najde Dolenjec tudi druge vzroke in izgovore za pitje: „*Najpred so prazniki, o Božiču in Veliki noči se ga mora nalokati, če bi ga imel ukrasti, kar se tudi godi ali pa naberačiti po hišah, kar že tudi ni nenavadno. Ali tudi nedelje so žejni dnevi, ki zahtevajo gasilnico. S prazniki vred je tedaj že celih 60 dni takih, ki delajo težke vinske skušnjave, katerim ni naš človek lahko kos. Ravno take skušnjave pa obhajajo Dolenjci tudi ves predpust, tedaj zopet do dva meseca. Posebno nekateri prazniki in delavniki ne smejo prejeti brez vinske omotice. To so: Novo leto, trije kralji, Svečnica, debeli četrtek, pustna nedelja, pustni torek in za nameček še pepelnica. Kedar je kaka plesna zabava ali ženitev, se pa razume že samo po sebi, da človek ne sme ostati trezen.*“

Razširjenost in priljubljenost vina se zrcali tudi v številnih ljudskih pesmih in pregovorih. Ljudska tvornost je okrog te pijače ustvarila bogato zakladnico preprostih življenjskih resnic, ki s svojo brezčasnostjo segajo tudi v današnji čas. Taka sta tudi pregovora, ki ju je leta 1878 in 1879 Janez Trdina zapisal nekje na Dolenjskem: ***Kdor vino preveč pije, je neumen, kdor ga pa nikoli ne, je še bolj nespameten. Vino in žensko je treba po malem ljubiti, pa človeku nikoli ne presedata.***

Vino pa vendar ne sme biti pijača, s katero postanemo dobre volje. Ravno nasprotno, vino pokušamo takrat, ko smo sproščeni in predvsem dobre volje. Pomembno vlogo pri dvigu kulture pitja imajo enologi. S tem ko dvigujejo kakovost vina, se širi tudi zavest „pij dobro“ v odnos vsakega pivca vina. Zato

Odličja naših vinogradnikov:

Cviček

Slavko Rožemberger – Zlata medalja

Jože Hrstar – Srebrna medalja

Dolenjsko belo

Matej Turk – Zlata medalja

Modra frankinja

Miha Primc – Srebrna medalja

Laški rizling

Vili Šušteršič – Srebrna medalja

se tudi vinogradniki in vinarji, ki jim je bolj kot količina pomembna kakovost pijače, povezujejo v vinogradniških društvih. Na vinorodnem območju, ki ga zajema naša krajevna skupnost, deluje Društvo vinogradnikov Podgorje.

Letos marca je društvo ponovno uspešno izpeljalo letno ocenjevanje vin letnika 2016. Vino sta senzorično ocenjevali dve degustacijski komisiji. Andrej Bajuk, vodja ene od degustacijskih komisij, pravi, da je bil letnik 2016 muhast od cvetenja do začetka zorenja (deževje, nizke temperature čez poletje, bolezni), vendar je bilo v času dozorevanja sončno, z visokimi temperaturami, tako da je dober vinar lahko izkoristil

ponujeno. Za ocenjena bela vina pravi, da so v kakovostnem razredu, vendar dodaja, da je bilo kar nekaj vzorcev reduktivnih (zaradi previsoke vsebnosti žvepla in/ali bekserja), nekatera tudi z rahlo meglico. Jure Grubar, vodja degustacijske komisije, ki je ocenjevala rdeča vina, pravi, da so bili deležni nekaj izredno gladkih, harmoničnih in pitkih cvičkov, med slabše ocenjenimi pa prevladujejo pomanjkljivosti zaradi motnosti, višjih kislin in taninskih snovi.

Obe vodji komisij ocenjujeta trenutno stanje kot posledico dolge in mrzle zime, ko vinarji niso mogli postoriti pomembnih pretokov, filtracij ali pa je bilo to opravljeno tik pred ocenjevanjem. Zato je zelo pomembno, da vino pokušamo skozi celo leto, tudi pozimi. V hladnejšem času je prav, da si ga prinesemo v toplejši prostor, ga segrejemo na sobno temperaturo in s tem omogočimo, da nam pokaže vse svoje lastnosti. Če pa v določenem trenutku podvomimo v svoje vino, se posvetujemo z laboratorijem in ukrepamo čim prej.

V današnjem času mora imeti vsak uspešen vinogradnik in vinar veselje do dela v vinogradu in pozitiven odnos do okolja. Ob tem mora biti vztrajen in potrpežljiv, skrben in natančen, saj je vino rezultat celoletnega truda, sprva v vinogradu in nato še v kleti. Zato čestitke vsem našim vinogradnikom za dosežena odličja!

“Tla so vinu mati, sonce oče, kletar pa usoda“ (ljudski pregovor)

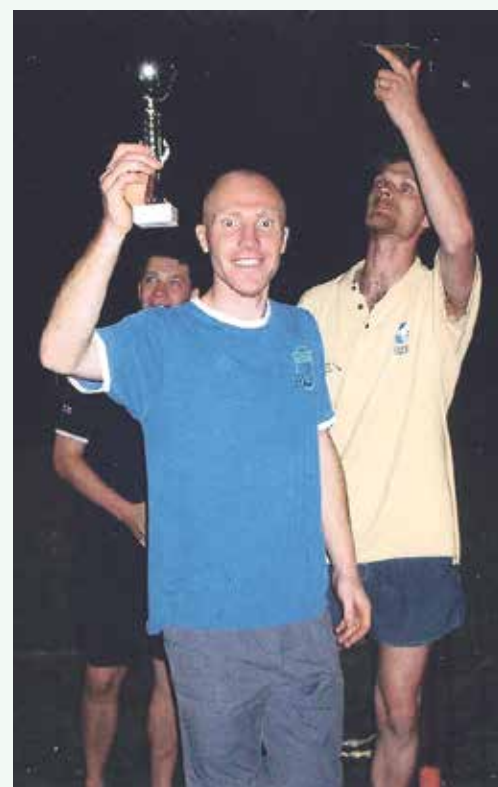
Besedilo in foto: Tanja Primc

Spomini na začetke Športnega društva Birčna vas v sliki. Kaj pa danes?

Zbirali so se radi, stari in mladi.

Osatova enolončnica

Osat? Govorimo o nadležnem, bodičastem plevelu, ki vam dela preglavice na vrtu. Če bi vedeli, da je bolj zdrav od vsega drugega, kar z muko pridelujete, bi mu dali dihati, bi ga redno kosili in jedli vsaj enkrat na teden.

Pri nas raste nič manj kot 16 vrst osatov, ki so vsi po vrsti užitni, a različno bodeči in zaradi slednje lastnosti nekateri komaj uporabni za prehrano. Kljub temu so eden najhranilnejših in najčistilnejših rodov divje zelenjave sploh. Torej, kar je dobro za prašiče, niti nam drugim ne škodi. Oziroma je bistveno bolj hranilno od industrijske zelenjave, ki raste na policah trgovin.

Za osatovo enolončnico potrebujete:

- skledo osatovih listov (če jih ne naberete zadosti, jih lahko kombinirate s koprivami, špinatno ...)
- Zdrave in mlade liste odrežite s škarjami. Po navadi nabiramo zgodnjih 6–8 listov,
- korenček (lahko dodate tudi pastinak),
- 1 krompir (po želji),
- 1 žlica masla (olje ali maslo),
- 1 goveja jušna kocka ali domača jušna osnova,
- 0,5 dcl smetane za kuhanje,
- začimbe,
- zakuha (vливanci, testenine).

Priprava:

Za bolj intenziven okus zelenjavo in osatove liste podušimo na maslu in potem zalijemo z vodo. Zelenjavo lahko le skuhamo, vendar bo potem vse skupaj bolj blagega okusa. Odvisno od tega, koliko so osatovi listi mladi, kuhamo 15–25 minut, nato vse skupaj dobro zmiksamo s paličnim mešalnikom.

V jušni osnovi skuhamo vlivance ali kakšno drugo zakuho (krompirjeve žličnike, špinatne vlivance, testenine ...). Proti koncu kuhanja zakuhe dodamo zmiksano osat z zelenjavo in vse skupaj kuhamo še par minut. Osolimo, dodamo začimbe (popper, koperc ali peteršilj, majaron, koriander). Na koncu vlijemo nekaj žlic smetane in vse skupaj postrežemo.

Odlična rastlina za „remont“ jeter

Osat sodi v družino artičok in je zelo dragocen pri obnovi jeter. Če vaša jetra potrebujejo „remont“, priporočamo, da v osatovo enolončnico na koncu kuhanja dodate še pegasti badelj.

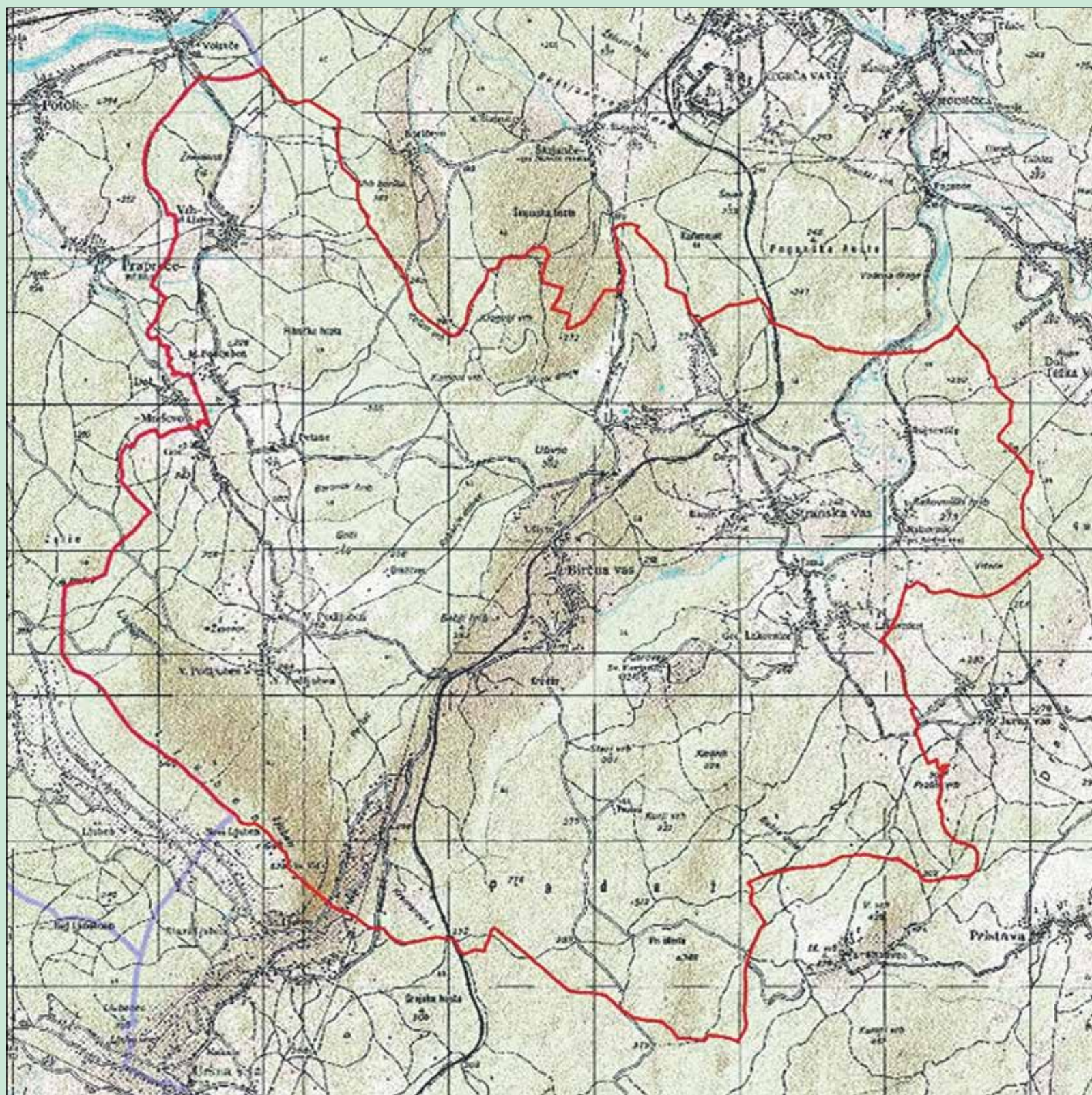
Pa dober tek!

Vir: Skupaj za zdravje človeka in narave (<http://www.zazdravje.net/kuhamo.asp?recept=31>), april 2017

Tanja Primc

Kam vse segajo meje naše krajevne skupnosti?

Vir: Mestna občina Novo mesto

ŠUM SEKVOJ GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI BIRČNA VAS

Glasilo ureja uredniški odbor : odgovorni in tehnični urednik
Srečko Petric, ostali člani - Darja Marjanović, Vida Šter,
Mira Rus,
Majda Meštrić, Nina Avsec, Bogdan Mali in Alojz Muhič.
Jezikovni pregled vodilnih člankov, Karmen Jenič.
Glasilo je natisnjeno v 600 izvodih.

Grafična realizacija : Tomograf Novo mesto
Fotografija : Srečko Petric in krajani

Naslov uredništva :
Birčna vas 1,
Novo mesto